

96
Štev. 95,
Lienz, 26. IV. 1946.

NOVICE

284572
Petek,
Matid. sveta.

Špansko vprašanje pred V. S.

Varnostni svet se je včeraj zvečer sestal. Razpravljajal je o španskem vprašanju. Sovjetska in poljska delegacija sta zavzeli drugačno stališče do španskega vprašanja, kot pa Vel. Britanija, Združene države, Avstralija, Holandija, Meksiko in Brazilija. Francoska delegacija je predlagala spremembo resolucije. Kitajska in Egipt nista posegli v razpravljanje.

Avstralska delegacija je stavila Varnostnemu svetu predlog, naj se sestavi komisija petih članov, ki bodo proučili špansko vprašanje in bodo 31. maja odgovorili na sledeča vprašanja: 1. ali je vprašanje Francovega režima mednarodno, 2. ali bi to vprašanje moglo imeti mednarodne posledice, 3. ali more predstavljati nevarnost za svetovni mir.

Gromyko se je odločno zoperstavil sestavi kakršne koli komisije in je krepko napadel britansko politiko ne samo v tej zadevi, ampak tudi v drugih se izpred vojnega časa. Britanija da je dopustila Japonski zasesti Mandžurijo, da je Mussolini napovedal vojno Abesiniji, Hitler zasedel Avstrijo in da sta Hitler in Mussolini skupaj uničila špansko republiko. Organizacija Združenih narodov mora odstraniti nevarnost Francovega režima. Glede bojazni za državljansko vojno v Španiji je rekel Gromyko, da ni v vseh državah državljanska vojna privedla do slabih rezultatov. Kot primer je navedel Združene države. Ni potrebno sestavljati komisije, ker so dokazi, ki jih je prinesla Poljska, zadostni.

Stettinius je rekel, da ne more dopustiti, da se podvzame splošna akcija, ki bi bila osnovana na Karti Združenih narodov. Ameriška vlada ima drugačne dokaze od poljskih. Holandski delegat je predlagal, naj se ne določi roka komisiji.

Vsi člani Varnostnega sveta so izrazili nezadovoljstvo nad Francovim režimom in francoski delegat Bonnet je z nasmehom omenil, da je tako soglasje redko v Varnostnem svetu. Predlagal je, naj komisija prouči, kaj je treba ukreniti proti Francovemu režimu. Brazilija je podprla avstralski predlog. Poljski delegat je predlagal, naj se sestavi komisija, ki bo preiskala njegovo resolucijo o prekinitvi diplomatskih odnošajev s Španijo. Avstralski delegat je izjavil, da mora Varnostni svet sam odločiti, kakšni ukrepi naj se podvzamejo in ne komisija. Cadogan je podprl Avstralijo. Nato je izjavil Gromyko, da podpira poljski predlog za sestavo komisije.

Seja Varnostnega sveta je bila preložena, ne da bi prišlo do glasovanja.

PARIŠKA KONFERENCA.

=====

Zastopniki zun. ministrov so imeli včeraj sejo, na kateri so pripravili poslovnik za konferenco zunanjih ministrov. Popoldne je bil prvi sestanek zunanjih ministrov, ki so se sestali zadnjikrat v Moskvi pred 4 meseci. O vprašanju postopka so sklenili, da morajo biti pri vseh razgovorih prisotni vsi štirje člani. Glasovati pa morejo samo tisti, ki so podpisali premirje. Tako bo Francija prisostvovala razgovorom o mirovni pogodbi z Balkanom in Združene države pri razgovorih o mirovni pogodbi s Finsko, vendar ne bosta imeli glasovalne pravice.

Diplomatski dopisnik Reuterja pravi, da pomeni ta odločitev

spremembo sovjetskega stališča. Sejo bo vodil vsak dan drug zunanji minister. Uradni jezik je angleški, francoski in ruski.

"Times" piše o dnevnem redu pariške konference. Dnevni red obsega pet mirovni pogodbe. Pri mirovni pogodbi s Finsko ne obstajajo nobene resnejše težave. Pri mirovni pogodbi z Madžarsko, Bolgarijo in Romunijo pa ne gre za teritorijalna vprašanja, ampak za načela vlada-nja v teh državah.

Po jaltskih in potsdamskih razgovorih je bila vsem narodom dana pravica, da si izvolijo vlado, pod kakršno hočejo živeti. Odredili so, da se taka vlada -kakor hitro mogoče- izvoli na svobodnih volitvah. To se je pa zgodilo samo v Madžarski. V Romuniji in Bolgariji je bila sestavljena prehodna vlada, s katero zapadne velesile niso bile zadovoljne.

Težave, ki so nastale v Italiji, so bolj praktičnega značaja. Gre za vprašanje, kateri državi bo pripadal Trst, kdo bo nadzoroval trgovino v tržaškem pristanišču; gre za mejo s Francijo, Avstrijo in Jugoslavijo, dalje za vprašanje italijanskih kolonij, kjer hoče Sovjetska zveza poverjeništvu nad Tripolitanijo ter eno ali več oporišč na dodekaneških otokih. V poštev je treba jemati, da je Italija oslabljena in ali bo v stanu plačati odškodnino, katero od nje zahtevajo Sovjetska zveza, Jugoslavija in Grčija.

= + =

LONDON. Odbor za begunce pri Organizaciji Združenih narodov je imel svojo sejo, na kateri je sovj. zastopnik general Rakov predlagal, naj bi se ustanovila nova organizacija, ki bo neodvisno telo in bo reševala begunsko vprašanje. Njen smoter mora biti rešiti problem v najkrajšem času. Ravnatelj medzvezniškega odbora pa je dejal, da bodo pretekla dolga leta, predno bodo vsi begunci nastanjeni v raznih krajih.

ITALIJA. Včeraj so v vsej Italiji praznovali obletnico osvoboditve. V Trstu so bile manifestacije, ki so jih organizirali zavezniki. Komunistična stranka je protestirala, češ da je Trst osvobodila jugoslovanska armada.

MOSKOVSKI RADIO je objavil nove pogoje premirja med Finsko in Sovjetsko zvezo. Pogoji so boljši in so v korist Finski. Sovjetska zveza bo dobila koncesijo, da zgradi elektrarno v Petsamu, ki bo dajala strujo sovjetski tovarni jekla.

VARŠAVA. Poljski zun. minister je prejel pismo britanske vlade, v katerem opominja poljsko vlado, naj v smislu jaltkega in potsdamskega sporazuma izvede v Poljski svobodne volitve kakor hitro bo mogoče. Volitve naj se vrše tajno in na podlagi splošne volilne pravice.

LONDON. Včeraj je Attlee predsedoval konferenci min. predsednikov brit. dominijonov. "Daily Herald" poroča, da bodo dominijoni v bodoče več prispevali v denarju, materialu in ljudeh. Da se omogoči najtesnejše sodelovanje se bodo izmenjale vojaške in politične misije med dominijoni in Združenimi državami.

= + =

GLEDALIŠČE: Po daljšem odmoru (zaradi slikanja in čiščenja dvorane) bo naše gledališče spet oživel. Kot prvo predstavo bomo videli v nedeljo 28. aprila ob 21^h "REKO", dramo v treh dejanjih. Predprodaja vstopnic bo v nedeljo od 11 do 12 ure ter pol ure pred predstavo pri gledališki blagajni.

IZGUBILA sem rjavo usnjeno rokavico (levo). Vrniti v bar. XXXI/6.

MENJAM moško kolo za žensko kolo in kupim šivalni stroj. Bar. XVIII/4.

= + =

DUNAJ. Vrhovni poveljnik amer. zasedbenih sil v Avstriji gen. Clark je včeraj vložil oster protest pri sovj. oblasteh, ker so pred nekaj dnevi poskušali napasti štirje ruski lovci ameriško transportno letalo nad ameriškim letališčem Tullnom. Ruski piloti so obstreljevali transportno letalo, v katerem je bilo 14 amer. pisateljev.